

BÁNYÁSZ

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlönye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasut-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár:
1 évre 9.60 P. 1/2 évre 2.40 P.
1/2 „ 4.80 „ Egyes szám ára 40 f

A szakszervezeti törvény megalkotása.

F. évi március hó 5-én gróf Bethlen István azt a kijelentést tette, hogy „Az államnak meg kell alkotni egy szakszervezeti törvényt, amely tiszteletben tartva a szakszervezetek régi jogait és szabadságait, szociális kisiklásait politikai téren lehetetlenné teszi.” Magyarország miniszterelnökének ezen kijelentésére megindultak a cikksorozatok áradatai, mindegyik igyekezett a maga szempontjából kritika tárgyává tenni a fenti kijelentéseket.

Magyarország egyik legégetőbb szociálpolitikai kérdésének a megoldását jelenti a szakszervezeti törvény megalkotása. Bár tudatában vagyunk annak, hogy a szakszervezeti törvény megalkotása nem fog végleges megoldást teremteni, annak dacára mégis bizonyos megnyugvással vesszük a miniszterelnök kijelentését, mert ezáltal legalább is megközelítjük azt az utat, amely a munkásság szakszervezeteit az állam életében az őt megillető helyre juttatja, ahol azután a szakszervezetek az ő gyakorlati tudásukkal, mint a munkásság hivatott és szakszerű szószólói, a munkáskérdés megoldásán az állammal és társadalommal együtt dolgozhatnak.

Az a kérdés azonban, hogy az államhatalom képviselői milyen sugalmazással fogják ezen szakszervezeti törvénynek a részleteit összeállítani. — A tervezet kidolgozóinak szemelőtt kell tartani, hogy amikor a szakszervezeti törvény megalkotásán fáradoznak, akkor a szakszervezetek tagjairól, mint az állam és társadalom fenntartó elemeiről kell, hogy gondolkozzanak és ne mint az állam és társadalom rombolóiról ítélkezzenek.

Magyarországon a szakszervezetek ugyiszólván törvényen kívüli állapotban vannak. Nincsen semmiféle fórum, mely a szakszervezetek kérdését elbírálná. A külföld nyugati államaiban mindenütt törvény szabályozza a szakszervezeti kérdést. Szükséges, hogy Magyarországon is megalkossák azt a sokat hangoztatott szakszervezeti törvényt. Rendezni kell a munkavállalási és a munkaadói jogokat és köteleességeket. Szabályozni kell a munkaviszonyt, ugyiszólván a munkabér kérdését. A lehető legtarthatatlanabb állapot az, amely a magyar munkásság bér és munkaviszonyából kifolyó nézeteltérések elinté-

zése körül keletkeznek. Magyarországon a munkabér és munkaviszonyból keletkező viszályok alkalmával — törvény hiányában — a rendőrhatalóságok intézkednek, sajnos, számtalan esetben nem a kellő hozzáértéssel, ugyiszólván nem a szükséges megértéssel kezelik és intézik el ezt a súlyos kérdést. — Magyarországon, ahol oly szegények vagyunk szociálpolitikai törvényekben és még szegényebbek szociálpolitikai intézményekben, az államhatalom legfontosabb kötelessége egy ilyen fontos és nélkülözhetetlen szociálpolitikai törvénynek a megalkotása.

Magyarországon éppen ezen törvénynek a hiánya folytán úgy a munkálatók, mint a munkásság a saját erejükre voltak utalva, tehát aszerint jártak el, amint ügyük elintézésére éppen jónak láttak. Ez egyik legfőbb okozója a társadalmi rend széttágoltságának és osztályozásának, ez vezette a munkásságot szervezetében az osztályharc alapjára.

Az osztályharc alapján folytatott szervezkedési műveletek mindinkább kiéleződtek, az osztályok eltávolodtak egymástól és a harcot osztály-osztály ellen mind élesebben folytatták. Az államhatalom képviselői, ugyiszólván vezetői az osztályharcok folyamata alatt nem vettek magoknak fáradságot arra, hogy az osztályharc igazi rugóit megtekintsék, megvizsgálják és az esetleges orvoslásra szoruló sérelmeket kölcsönös megalégedésre megértéssel orvosolják. Az államhatalom képviselői azzal a gavalléros gesztussal intézték el legtöbb esetben a felmerült panaszok következtében hozzájuk fordult rétegeket, hogy az ipartörvény paragrafusai szerint egyenlő joga van úgy a munkavállalónak, mint a munkaadónak.

Ez tényleg befoglaltatik az ipartörvényben, a gyakorlatban azonban munkaadó és munkavállaló között erőviszonyok tekintetében óriási különbségek vannak. A munkaadók vagyonuk következtében, továbbá egyéb befolyásaik révén a közigazgatási hatóságok előtt egész más elbírálás alá esnek, mint az a szerencsétlen munkás, aki sem vagyonnal, sem egyéb befolyással nem rendelkezik, csupán panaszával állt ott a közigazgatási hatóságok egyes közegei előtt, mint

munkavállaló. Az ilyen sérelmekből keletkezett sok súlyos nézeteltérés és a munkásság különféle megbántása készítette a munkásságot a szervezetek megalkotására, amely szervezetek a munkásság ügyes-bajos dolgainak az elintézése érdekében eljár.

Már most ilyen, a munkásság nagy egyetemét összefogó testületek nem maradhatnak törvényen kívüli állapotban, hanem igen is törvényben kell biztosítani a szakszervezetek jogait, ugyiszólván kötelességeit. Törvénynek kell előírni azt a határt, amely határig a szakszervezetek, mint ilyenek elmehetnek, ugyancsak törvényben kell biztosítani azokat a jogokat is, amely jogokat a szakszervezetek, mint ilyenek élvezhetnek.

Különösen korunkban fontos ezen törvénynek a megalkotása, tekintettel arra, hogy Magyarország közgazdasága, kereskedelme, ipara az ország lehetetlen megcsorbitása következtében a legválságosabb időket éli. Most van a legnagyobb szükség arra, hogy ezen válságos időkben ne oktalan és megfontolatlan, kapzsiságból elkövetett sérelmek következtében beálló harcok nehezítsék a kibontakozást, hanem a nemzet egyetemes megértéssel ápolott összetartása erősítse a válság leküzdése érdekében folyó munkát. Szabályozni kell a törvénynek munkás és munkaadó közötti viszály elintézésének kérdését. Meg kell alakítani a munkabér egyeztető hivatalokat. Valóra kell váltani a munkabérbíráskodást, létre kell hozni a munkás és a munkaadó között felmerült differenciák igazságos elintézését anélkül, hogy az elintézésnek a módja az ország közgazdaságát megrázkódtatásnak tegye ki.

Lehetetlenné kell tenni a munkálatók szervezeteinek azt, hogy egyes munkásokat kipécézzenek és büntet-hessenek az által, hogy egyik vállalatnál elkövetett szabálytalanság, vagy vélt szabálytalanság miatt a többi vállalatok sem alkalmazzák. Ugyancsak lehetetlenné kell tenni, hogy egyes munkásszervezetek politikai nézeteltérésekből kifolyólag megnehezítsék, vagy lehetetlenné tegyék egyes munkásoknak a munkavállalását. Felelős tényezőkké kell tenni úgy a munkás, mint a munkálató szervezeteket, — egyenlő elbánás alá kell venni mind-

egyiket, egyenlő joga kell, hogy legyen úgy a munkavállalónak, mint a munkaadónak. A munkaadói, vagy a munkavállalói jogok és kötelességek letárgyalásánál egyenlő tényezőkké kell tenni és felelősséggel tartozzanak határozataik betartása, vagy be nem tartásáért.

A szakszervezetek vezetőiből, úgyszintén a munkáltató szervezetek vezetőiből egy felettes fórumot kell létesíteni, amely testületbe azután az állam szociálpolitikai osztályának is képviselőt kell juttatni és ezen felettes fórumok határozatait, illetve utasításait tartoznak az egyes szervezetek, úgy a munkáltató, mint a munkásszervezetek végrehajtani. Ezen felettes fórumok hatásköre kell, hogy kiterjedjen úgy a munkaviszony, mint a bérviszony, valamint a munkásvédelmi eszközök felülvizsgálására és döntő befolyással kell bírnia. Befolyást kell engedni a munkásszervezeteknek is az iparban a munkaviszony, bér és egyéb, a munkásságot közvetlenül érintő kérdésekben ugyanúgy, mint azt jelenleg a munkáltatói szervezetek élveznek.

A szakszervezeti törvény megvalósítása kell, hogy a mai társadalmi rend szétagozódása és osztályozása következtében fenálló szakadékok fölött megépítse az átvezető hidat és megteremtse a munkásság és a polgári társadalom között szükséges megértő kiegyenlítődést. Meg kell szünni annak az állapotnak, hogy munkás, munkáltató, közigazgatási hatóságok és a polgári társadalom között fennálló viszállyoknak a hatását a munkás mindig a nyomorúságával fizesse meg. Ne történhessen meg úgy, mint az a multban számtalan esetben megtörtént, hogy amikor a munkásság jogos kívánságainak szószólójává állt oda az államhatalom egyik-másik exponense, akkor a polgári társadalomból és a munkáltatók köréből felsziszentek és tiltakoztak, illetéktelen beavatkozásnak minősítették az eljárást, ugyanakkor a munkáltatók állandóan a hatóságokat igyekeztek a munkássággal szembeállítani.

Csakis egy igazságos és méltányos szakszervezeti törvény szüntetheti meg az osztályharcot és teremtheti meg Magyarország társadalmi békéjét.

Márciusi ünnep Salgótarjánban.

Salgótarján és vidékén dolgozó bányamunkásság nagyarányú ünnepség keretében ülte meg az 1848. március 15-iki forradalmi események 80 éves évfordulóját.

Szövetségünk a vezetőség határozatából kifolyólag testületileg vett részt a város által rendezett délelőtti ünnepségen, ahová a baglyasaljai helyicsoportunk körében működő fuvózenekar hangjai mellett vonult ki a bányamunkásság nagy tömege a Főterre, ahol elhelyezkedett az ünneplő közönség között. Központi dalárdánk az előzetes műsor szerint csatlakozott az összes salgótarjáni dalárdák által alkotott karhoz. Amikor a nagy tömeg a Főteren elhelyezkedett, az ünnepség megkezdődött.

A Salgótarjánban működő hét dalárdából alkotott kar Ursutz József karnagy vezetésével elénekelte a magyar „Hiszekegy”-et, amit az egész hallgatóság kalaplevéve hallgatott végig. Azután dr. Sztranyavszky Sándor belügyállamtitkár a kerület országgyűlési képviselője méltatta az 1848-iki szabadságharc történetét, párhuzamot vont az 1848, 1918. és 1928. évi események között. Örömenek adott kifejezést, hogy ezen ünnepségen Salgótarján összalakossága, társadalmi állásra és pártállásra való tekintet nélkül vesz részt. A tömeg a legnagyobb lelkesedéssel hallgatta végig és beszéde befejeztével zúgó éljenzéssel üdvözölte.

Ezután dr. Förster Kálmán Salgótarján r.-t. város polgármestere szép beszéd kíséretében ültette el Nagymagyarország emlékfáját, amelynek tövében Nagymagyarország 63 vármegyéjéből hozott földet szórt, hogy majdan, mint nagy terebélyes fa hirdesse Nagymagyarország sérelmére elkövetett igazságtalanságot és zugásával követelje az igazságtalanság orvoslását. Ezután az egyesített dalárdák elénekeltek a „Nem, nem, soha!” című dalt, utána Pethő Endre elszavalta Sasy Csaba: „Magyar ereklje” című költeményét, utána a salgótarjáni egyesített cigányzenekarok eljátszották a „Tavaszmúlt” című dalt, amely után Hábel Gyula honvédszakaszvezető Lampert Géza: „Honvéd” című költeményét szavalta el. Végül az egyesített dalárdák az acélgyári zenekar kíséretével eljátszották a „Himnusz”-t. A délelőtti ünnepség ezzel befejeződött.

Este 8 órakor szövetségünk központi helyiségében működvelő előadással egybekötött nemzeti ünnepélyt rendeztünk. A következő műsorral: 1.) Nyitány: „Magyar himnusz” előadta a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. zenekara, Gábrriel Antal karnagy vezetésével. 2.) „Kossuth.” szindarab. Irta: Kraft Aladár, tervezte: Simkovics János. A Kossuth szobor megtestesítésében részt vettek:

Kossuth Lajos: Bérczi János, hg. Eszterházi Pál; Széver Károly, Klauzál Gábor; Telek József, br. Eötvös József; Majher Mihály, gr. Széchényi István; Müller Gyula, gr. Batthányi Lajos; Mencil András, Szemere Bertalan; Bozics Alajos, Deák Ferencz; Balázs József és Mészáros Lázár; Bár Antal 3.) „Uj talpra magyar.” Irta: Térey Sándor. Szavalta Győri József. 4.) „Tavaszmúlt.” Előadta szövetségünk központi dalárdája. 5.) „Egy gondolat bánt engemet . . .” Irta: Petőfi Sándor. Szavalta: Batta Gyula. 6.) „Sikolt a harci sip” (Riadó) Előadta a központi dalárda. 7.) „1848” Irta: Petőfi Sándor. Szavalta Csóka Boriska. 8.) „Kossuth Lajos azt üzenté . . .” Előadta a központi dalárda. 9.) „Kossuth induló” Előadta a központi dalárda.

Az ünnepély kezdete 8 órára volt hirdetve, azonban már a délután folyamán a munkásság tömegesen jelent meg az ez alkalomra gyönyörűen feldiszitett nagyterem megtekintésére. Fél 8 órakor már oly óriási volt a tömeg, hogy a Vigadó összes helyiségei zsúfolva voltak és képtelen volt a folyton érkező újabb tömegek befogadására, úgy, hogy az érdeklődők százai voltak kénytelenek hely hiányában kint maradni. Ezen diszes ünnepélyünket dr. Sztranyavszky Sándor államtitkár is megtisztelte látogatásával, úgyszintén Salgótarján minden társadalmi rétege képviseltette magát az ünnepségen. Ez alkalommal történt meg először Salgótarjánban, hogy társadalmi állásra és pártállásra való tekintet nélkül munkás-munkál-

tató és polgár egyaránt együtt ünnepelte az 1848-as hagyományokat.

Az ünnepség gazdag műsora oly hatást váltott ki a hallgatóság körében, hogy a műsor befejezése után szünni nem akaró ovációban részesítették úgy a szindarab szereplőit, valamint annak szerzőit, úgyszintén a műsor többi számaiban szereplőket, valamint a központi dalkart, amely a műsor befejezése után, műsoron kívül, az ováció hatása alatt több dalt adott elő, nagy sikerrel. Az ünnepséget reggelig tartó tánc fejezte be. A salgótarjáni munkásság ezen ünnepségével maradandó emlékévé emelte a munkásmozgalom fejlődését és megmutatta, hogy lehet ellentétet szitása nélkül megértéssel, becsülettel működni anélkül, hogy az a munkásság érdekeinek a rovására történne, sőt egyenesen a munkásság érdekeinek a védelmét sokkal hathatósabban lehet szolgálni a megértés útján.

A Singer-varrófény — bármely varrógépre utólag felszerelhető — praktikus és kíméli a szemet! Kérje annak gyakorlati bemutatását. — Singer vérrőgép fióküzlet Salgótarjánban a kath. templommal szemben.

A „Bányamunkás” újabb ferdítése.

A „Bányamunkás” március 25-én összehívott számában a „Csóka-féle kiválás előzménye a bíróság előtt” cím alatt egy minősíthetetlen ostoba közleményt közölt, Oravec János bünperével kapcsolatosan. — „A Bányász” f. évi március hó 1-én megjelent számában már röviden megemlékeztünk erről a tárgyalásról. Lényegében csak a törvényszéki tárgyalás befejezése után kívántunk foglalkozni a bünperrel, miután azonban a „Bányamunkás” a fent idézett számában ezt a gyalázatos bünpert más irányba igyekszik terelni, mint ahova való, szükségesnek tartjuk ezen ügyet a maga valóságában már most a nyilvánosság elé hozni.

„A Csóka-féle kiválás előzménye a bíróság előtt” című közlemény már maga elárulja a tendenciát, mert minden ember, aki e bünper előzményeit és a Csóka-féle kiválás előzményeit ismeri az tudja, hogy ennek a bünpernek a kiváláshoz abszolút semmi köze nincs. Itt egy közönséges bünccselekményről lévén szó, amelynek az előzményei a következők:

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Országos Szövetségének képviselőjében 1925. október közepén Oravec János és még négy bizalmi férfi 25 millió koronát vett fel a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. pénztárából. E 25 millió koronát a társulat igazgatósága 120 legszegényebb bányamunkás névsorának a bemutatása ellenében fizette csak ki azzal, hogy ezt az összeget a bemutatott névjegyzékben szereplő szegénysorsu bányamunkásság között mint segélyt tartoznak a felvevők kifizetni. A segélykifizetés annak rendje és módja szerint meg is indult megfelelő nyugták ellenében. Közben a bányamunkás szövetség titkára Peyer Károly, Csóka Vendel szaktársunkat a salgótarjáni kerületbe küldötte, a szövetség által abban az időben kiadott ingyenbélyegek kiosztása végett. Ekkor tapasztalta Csóka szaktárs, hogy a kifizetések a 25 millió koronából szabálytalanul folynak, mert nem a vállalat igazgatóságához benyújtott névsor alapján történik, hanem olyan emberek is

kapnak 200—250.000 koronát, akiknek nincs meg az előfeltételük ahhoz, hogy a segélyeket felvegyék. Azonkívül a 200 és 250 ezer koronát nem készpénzben, hanem tagsági bélyegben adják ki a tagoknak, végeredményben az összeg majd teljes egészében a szövetség központi pénztárába folyt be.

Ezen körülményről Csóka szaktárs jelentést tett a szövetség központi titkáranak, amelyre azt a választ kapta, hogy ő intézkedett úgy, hogy a kifizetendő összegek helyett a tagoknak bélyegeket adjanak. Peyer titkár újabb utasítást adott Csóka szaktársnak, hogy utazzon a kerületbe, egyrészt a segélykifizetések ellenőrzésére, másrészt pedig rovincsolja le a helycsoportok pénztárait és az eredményről tegyen kimerítő jelentést. Csóka szaktárs az utasításnak megfelelően Salgótarjánba utazott és pár napi ott tartózkodása után megállapította, hogy az Oravecz Jánosra bízott nagy összeg veszályban forog. Azonkívül megállapította azt is, hogy Oravecz János a mátranováki helycsoporttól átvett bélyegek árával, valamint a salgóbányai helycsoport részére a bélyegállományról, augusztus 20-án a Jakubin rendezett multság bevételeiről még mindig nem számolt el. Oraveczet felszólította a fent idézett összegek elszámolására. Az elszámolás után megállapítást nyert, hogy 5.687.000 koronával Oravecz János nem tud elszámolni. A Jakubi multság elszámolásánál pedig 1.023.000 korona tiszta bevétel mutatkozott, amelyet Oravecz magánál tartott, de pénz hiányában ezt sem tudta átadni. Oravecz e tartozásait elismerte és felhatalmazta a szövetséget, hogy fizetéséből ezen összeget levonásba hozzák.

Ezen körülményről a szövetség titkára, Peyer Károly teljesen tájékozva volt s most a Bányamunkásban mosakodik, le akarja tagadni, hogy ő tudott volna mindezekről. Ugy látszik, a nagy diplomata elfelejtette, hogy ezen körülményről Csóka szaktárs — akit most szeretne a közvélemény előtt bemázolni — írásban is tett jelentést s ezen jelentéseire a Peyer által aláírt levelek a kezei között vannak. Dacára annak, hogy a titkári irodába is betörték, nem azért, mert pénzt akartak lopni, hanem az iratokra lett volna szükségük.

A fenti tényekkel szemben a „Bányamunkás” többek között a következőket írja: „A szövetség akkori elnöke utazott Salgótarjánba, onnan visszajövet az elszámolásról még nem tudott jelentést tenni, mert amint mondotta, még nem fejeződött be a segélyezés.” Ezen ferde beállítással szemben a valóság az, hogy Csóka szaktárs a rovincsolás megejtése után jelentést tett Peyer Károlynak a hiányokról és egyúttal a saját hatáskörében úgy intézkedett, hogy a 25 millió koronából még talált 9.750.000 koronát magával vitte Budapestre és azt a szövetség pénztárába befizette. Oravecznek pedig utasítást adott, hogy a további segélykifizetések a szövetségen keresztül történjenek. A kifizetett segélyek és az átvett összegek között mutatkozó differenciák fedezésére pedig Peyer Károly utasítására a szövetség pénztárnoka Kael Adél 3.024.000 koronát előlegezett, amely nyugtát Oravecz János 1926. január 30-án irta alá. — Ez a nyugta szintén a kezeim között van. Egy másik nyugtát pedig Frank József, amely 2.663.000 koronáról szól, még 1925. november 21-én állított ki, melynek a szövege a következő:

A JELENKOR LEGJOBB TITÓFEDŐ ANYAG

Eternit

CSAK AZ „Eternit” VÉDSZÓVAL JELELT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK HÁTSZEK LAJCS BUDAPEST ANDRÁSSY ÚT 33. CIGÁR-MYERCES ÚJFALU

Elárúsító helyek: Bogenglück Ignác vas-, bőr- és festékárú kereskedése, Salgótarján. — Kun Testvérek épületfa és építőanyagok raktára, Kisterenye.

Elismervény.

K 2.663.000, azaz Kettőmillióhatszázhatvanháromezer koronáról, mely összeget a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t.-től felvett K 25.000.000, azaz Huszonötmillió koronából, mint fennmaradt tartozást elismerem.

Budapest, 1925. november 21-én.

Oravecz János s. k.

Azt írja a Bányamunkás: „Csóka, mint a szövetség elnöke 1925. november 21-én egy sajátkezűleg aláírt levelet adott Oravecznak, amelyben bizonyítja, hogy Oravecz rendben elszámolt.” Csóka szaktárs e levél valódiságát sohasem vonta kétségbe, sohasem mondta azt, hogy Oravecz nem számolt el, mert Csóka szaktárs Oraveczot rákényszerítette az elszámolásra, azonban Csóka szaktárs állítja azt, hogy Oravecz az elszámolásokhoz csatolt nyugtákat meghamisította és hamis nyugtákkal számolt el.

A „Bányamunkás” cikk írója tagadja azt, hogy a szövetség tisztviselőinek bármelyike is tudott volna Oravecz János ebbeli üzérkedéséről, ezen tagadással szemben azt hisszük, teljesen elegendő ha leközzöljük az alábbi levelet.

Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Országos Szövetsége.

Budapest, 1926. május 8-án.

Tisztelt Csóka elvtárs!

A Népszavából olvastam a pártszervezet kizárását, erre vonatkozólag most már arra kérem, hogy a helycsoport vezetősége foglalkozzék az ügygel és tegyen szabályszerű kizáratási indítványt Oravecz ellen. Sorolják fel a kizáratási indítványban mindazt, amit ő elkövetett, amelyben az alapszabályok ellen vétett és ezt terjesszék fel a központi vezetőséghez.

Tájékozásul mellékelve megküldöm az általa beküldött levelet és egyúttal közlöm, hogy beküldött egy jegyzet papirost, amelyre állítólag ön irt volna fel egyes neveket. Én Oravecznak sem ezen levelére, sem egyéb levelére nem válaszolok, fizetése neki több nem jár, mert sokkal nagyobb a tartozása, mint amennyit az egyhónapra járó fizetése kitett. Figyeljék meg őtet és amennyiben ő a szervezetre vagy egyes emberekre sértő magatartást tanúsít, úgy ellene a büntető eljárást megfoglaljuk tenni. Megfontolás tárgyává fogom még azt is tenni, hogy ezen levélben foglalt fenyegetésekért zsarolásáért ne tegyek-e ellené feljelentést. „Ezen levél megőrzését kérem”. Ami a sajtópörökre vonatkozik, az csak az ő eszébe születt meg, a valóságban ezt nem lehet megtenni. Ezen a téren ő semmiféle eredményt elérni nem fog.

Jó szerencsét!

1 mell. Ajánlott. Peyer Károly s. k. titkár.

A másik levél ide vonatkozó része a következőképpen szól:

605—926. Budapest, 1926. július 2-án.

Oravecz elleni büntetőperre vonatkozólag közöljük, hogy mi 40 drb. I. o. 40.000 koronás, 10 drb. II. o. 25.000 koronás bélyegért, amit a Salgótarjáni csoporttól vett át és a salgótarjáni elszámolásból 2 darab 40.000 koronás bélyegért, tehát végösszeben 1.930.000 koronáért bepereltük. Ezenkívül eljárás van ellene a szabálytalan nyugták összegeinek felvétele végett.

Jó szerencsét!

Peyer Károly, s. k. titkár.

Tehát a fenti levelekből világosan látjuk, hogy a szövetség titkáranak bőven volt tudomása Oravecz viselkedéséről, mert hiszen azt a saját leveleiből lehet megállapítani. Hogy fáj a Bányamunkás cikkírójának, hogy Oravecz János áll vádlottként a vádlottak padján és helyette nem a szövetségünk titkára Csóka szaktárs, ezt nagyon jól tudjuk. De akármennyire is szeretnénk a Bányamunkás cikkírójának fájdalmait segíteni, nem áll módunkban, mert a sikkasztókat, akik a munkások pénzét ellopták és nyugtákat hamisítottak nem védhetünk, mint ahogy azt a Bányamunkás cikkírója igyekszik keresztül vinni. Hogy Oravecz János a bíróság előtt mit vallott, az egészen biztos, hogy Oravecz nem a saját esztől eszelte ki, hanem arra felbuzgatták, különben a Bányamunkásban megjelent említett cikk is ezt árulja el. De elárulta Mandl Oszkár, a párt hitközségéhez tartozó fiatal fiskális magaviselete, amikor a tanuhoz kérdéseket intézett, hogy nagyon szeretné Oravecz Jánost megmenteni és helyébe a tanukat vád alá helyeztetni, amelyre ugyan Csóka szaktárs nem sápadtan, hanem emelkedett hangon jelentette ki az ügyvédnek, hogy kérdéseire, amelyek ravasz körmönfontak voltak majd más alkalommal fog felelni. Egyebekben pedig azt mondta az ügyvédnek, tegyen indítványt vád alá helyezése iránt, akkor felel a feltett kérdésekre, egyelőre a bünperben, mint tanu szerepel. A kis fiskális látva, hogy számításai nem sikerültek be is fejezte szereplését.

Ami pedig az írásszakértők által való hamisított nyugták megvizsgálását illeti, nem mi vagyunk hivatottak eldönteni, hogy szükség van-e arra vagy nem, de úgy hiszük, hogy a Bányamunkás sem. Ez teljesen a törvényszék dolga. Miután azonban a Bányamunkás itt célzásokat tesz, a Bányamunkás cikkére való hivatkozással kérni fogjuk mi is az írásszakértők kiküldését, a Bányamunkás ellen pedig a gyanúsításokért pert fogunk indítani.

Ugyan csak a fent idézett lap foglalkozik Tóth Bucskói rágalmozási ítéletével és fel-

hántorgatja, hogy Tóth bucsóknak a magával vitt Bertrand Antal, Fodor József, Ocskovszky János tanukat a bíróság nem halgatta ki. E cikk végig brutális sértegetésekkel van tele, amely brutális sértegetésekért ugyancsak ajabb sajtópert inditunk, de megjegyezzük itt is, hogy az előbb említett tanuk kihallgatása ellen tiltakozni kellett, mert akik már annyit hazudtak, mint ezek az urak, akikről szó van, föltételezhető, hogy a bíróság előtt sem mondtak volna igazat. Akik képesek arra, hogy más emberek becsületébe aljas hazugságokkal gázoljanak bele, azoknak a szavahihetőségét már senki sem veszi komolyan. De különben is az ügyre vonatkozó ügyészégi iratok a járásbíróság birtokában vannak, tehát nem volt szükség a bíróság felfogása szerint újabb tanuk kihallgatására.

Végül az egészet összefoglalva, a folytonos piszkálódásból a féktelen düh tűnik ki, amely fűti a bányamunkásszövetség összes alkalmazottait, mert szövetségünknek a vezér által beígért összeomlása sem egy, sem két hónap múlva, sőt most már évek múlva sem következett be, tehát kell, hogy valamivel megtöltsék a „Bányamunkás” sajtókaró lapjait, azonkívül pedig huzzák még tovább becsutelt életüket. Persze a komoly emberek jókat röhögnek az ilyen buta kirohanásokon, hiteik pedig kétségbeesve állapítják meg, hogy az ilyen ostoba támadások, amelyek a „Bányamunkás” hasábjain látnak napvilágot, előbb-utóbb kipusztítják a munkásságból még azt a kis reményt is, amely egyik-másik iránt táplálta őket.

Nyilvános bányamunkás gyűlés Jánosaknál.

A Jánosaknai helyicsoportunk tagjai f. évi március hó 25-ikére nyilvános bányamunkás gyűlést hirdettek. Napirenden volt az általános gazdasági helyzet és a bányamunkásság, továbbá a helyicsoport vezetőségének újja választása.

A gyűlés délután 3 órára volt hirdetve, de már 2 órakor nagy tömegben várakozott a munkásság és várta a gyűlés megkezdését. Az idő kedvezett, gyönyörű napsütésben ragyogott a táj, mindenki kikívánczolt a falak közül a szabadba, élvezni az első szép tavaszi napot. A gyűlésre tömegesen jöttek át a szomszéd községekből és telepkekről. Így Mizserfáról, Homokterenyéről, Mátranováról és egyéb községekből.

Gordos József üdvözölte a megjelenteket, a napirendet először Batta Gyula, a szövetség központja képviselőjében, ismertette. — Reámutatott az országban dúló súlyos válságra, amely különösen a bányaiparban foglalkoztatott munkásságot sújtja a legérzékenyebben. Elsősorban a reánkényszerített súlyos békefeltételek, amelyek az ország területét nyíralták meg, legfőbb okozója a nyomoruságnak. Követelte a gyűlés nevében, hassanak oda az államhatalom képviselői, hogy minél kevesebb külföldi szén jöhessen be az országba és igyekezzen lehetőleg külföldi piacot teremteni a magyar szénnek. Ugyancsak reámutatott a nyugbérrendelet hiányosságaira, elmondotta, hogy szövetségünk tömegével nyújtotta be a beadványokat az illetékes minisztériumba amelyekben feltárta a munkásság sérelmeit és orvoslást követelt. Egyben jelezte, hogy a minisztériumban most folynak az előmunkálások és rövidesen tárgyalás alá kerül, szövetségünk mindent el fog követni, hogy a munkásság sérelme orvosolva legyen.

Ezen eljárásoknak azonban csak úgy lesz meg a kellő eredménye, ha a munkásság szakit azzal a nemtörődomséggel, amellyel az utóbbi időben viselkedett és tömören csatlakozik szövetségünk táborához. Ne álljon fel a rágalmaknak és a piszkálódásoknak, mert ez csak azért történik, hogy

megbontsák a munkásság egységét és kiszolgáltatassák a bányavállalatok önkényének. Ennek csak a vállalatok örülnek, mert nyugodtan zsákmányolhatja ki a munkásságot, aki nem tud védekezni ellene. A hallgatóság mindvégig nagy tetszéssel kísérte az elmondottakat és beszéde végzetével nagy óvációban részesítette az előadót.

Utána Csóka Vendel szövetségünk központi titkára ismertette szövetségünk működését különösen a szanálás kérdésében, elmondta mennyi elbocsájtott munkásnak az érdekében jártunk el. Ugyancsak elmondotta, hogy szövetségünk számtalanszor járt el a kormánynál és követelt szénrendelést, különösen a salgótarjáni szénkerület részére. Szövetségünk eljárása eredménnyel is járt, bár nem a kívánt formában, azonban így is több száz bányamunkásnak juttatott munkaalkalmat. A szövetségünk imár csaknem két éves működése alatt többet hozott eredményekben a munkásságnak, mint a régi szervezet tíz év alatt. Szövetségünk szakitott a régi dacz taktikával és ehelyett kereste a megértést. A mozgalom fejlesztése és az eljárások folyamán szakitottunk a csak kizárólagos nemzetköziséggel nem tagadtuk meg magyar mivoltunkat, nem kerestük állandóan a politikai ellentéteket, hanem kizárólag a munkásság gazdasági helyzetét tartottuk szem előtt és annak az érdekében jártunk el.

Az elhangzott beszédet számtalanszor tetszés nyilváníások szakitották meg és végeztével lelkes óvációban részesítették.

Ezután megválasztották a vezetőséget: Elnök Gordos József, alelnök Gugyela András, pénztárnok Hajas Mihály jostyi, jegyző Tótok Mihály, ellenőrök: Gugyela Pál és Jambrich György, választmányi tagok Csadek András, Kovács Dezső, Lengyel Lajos, Telek Ambrus, Tóth József zabari és Pap József szaktársak.

Gasparin János szaktárs lelkesítő szavai után a gyűlés a legnagyobb rendben szétoszlott. A gyűlés után megkezdődött a tömeges beiratkozás annak ielöl, hogy a munkásság felismerte szervezetünk szükségességét.

Nyilatkozat.

Bár nem oly fontos, hogy az alábbi üggyel foglalkozzunk, mégis a Pécskerületi munkásság felvilágosítására leközlését kérjük, hogy lássák milyen trükkökkel dolgoznak Bertrand és társai.

Pécskerületi összvezetőségünk február hó 26-án tartott ülésén többek között utasította a kerületi titkárságot, hogy a DGT. által egész évre kiírt előlegfizetési terminusok közül azokat, melyek a munkásságra sérelmesek, igyekezzenek a Bányagazgatóságnál megváltoztatni. Ezen lépés meg is történt. — Bertrandék ezt megneszelve március 5-én hasonló kérelemmel fordultak a DGT-hez.

Amikor a titkárságunk az i. azgatóság beleegyező válaszát március 12-én kézhez kapta s ezt a munkásság előtt másnap kihirdetlük, Bertrandék azzal álltak elő, hogy ők ezt már egy héttel ezelőtt kiverkedtek. Nem kívánunk velük vitatkozni, csak le akarjuk szögezni, hogy mi sohasem fogjuk az általuk megszerzettet magunknak elkönyvelni mert erre sohasem lesz szükségünk, ők azonban úgy látszik mindig idegen tollakkal szeretnek ékeskedni.

Az igazság kedvéért elismerjük, hogy Bertrandék is kaptak fenti ügyben ugyancsak március 12-én választ, de hogy ki kezdeményezte az ügyet azt a közölt dátumok világosan bizonyítják.

Mecsekszabolcs, 1928. március hó 18-án.
Szabó István II. s. k. Mezödi György s. k.
Jakab Péter s. k. Nyirő János s. k. Dallos János I. s. k. Milovec Gábor s. k. Padlócz János s. k.

Helyicsoportok hirei.

Pécskerületi szaktársak figyelmébe. Közöljük, hogy kerületi ügyvédünk dr. Ligeti Kabos, Pécs, Mindszent-u. 24.

Oly ügyekben, melyekben a szaktársaknak ingyenes jogvédelem jár, a kerületi titkárság után, egyéb ügyekben pedig közvetlenül fordulhatnak fenti ügyvédhez.

Mecsekszabolcs. Beiratások és befizetések az otthonban bármikor eszközölhetők. Az otthon naponta d. e. 8—12-ig és délután 2—10 óráig van nyitva. Könyvtárórak: csütörtökön délelőtt 10—11-ig, d. u. 5—6-ig és vasárnaponként délelőtt 10—11-ig.

Pécsbányatelep. Beiratások és befizetések Linc János pénztáros szaktársnál eszközölhetők.

Minden hó első előlegfizetést követő vasárnap d. u. 3 órakor a Troll-féle vendéglőben, minden hó második előlegfizetést követő vasárnap d. u. 3 órakor pedig Kassiában özv. Régné vendéglőjében a csoport tagösszejevetelt tart.

Tatabánya-Felsőgallai titkárság. Hivatalos helyisége Felsőgallán Schalkhamer-féle vendéglőben van. Hivatalos órák hetenként hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 9—12-ig és délután 2—7 óráig. Minden pánasszal és felvilágosításért ide forduljanak a szaktársak.

Nagymányok. Nagymányoki helyicsoportunknál beiratások és befizetések Bernhardt Henrik kerületi titkár szaktársnál eszközölhetők.

Az anyagi gondok nehéz napjaiban,

amikor úgy szölván senkinek a keresete nem fűdi a kiadásokat

szép pénzt kereshet

mint fő- vagy mellék- foglalkozással, ha értékes, érdekes könyveinek részletfizetéses terjesztésére vállalkozik. Mi ugyanis megtanítjuk hogyan kell eladni könyveket részletfizetésre. A mi kiadványaink mind márkás, irodalmi művek, amelyeknek terjesztésével tehát tiszteletes megélhetést vagy minden esetre szép mellékjövedelmet biztosíthat magának. Még ma írjon díjtalan ismertető nyomtatványokért, amelyeket szívesen megküld a

„PALLADIS” könyvosztálya
Budapest, V., Alkotmány-utca 4.

SINGER

varrógép

RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN

Kedvező fizetési feltételek

SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Salgótarjánban,
Fő-utca 75. szám. alatt
a róm. kath. templommal szemben.

Nyomdavezető: Friedler Samu.